

**Πέργαμος-Αττάλεια : Η πολιτιστική και οικιστική πολιτική
των Ατταλιδών βασιλέων στον ανταγωνισμό των
ελληνιστικών βασιλείων της Ανατολής***

υπό

Χρήστου Π. Μπαλόγλου

Περίληψη

Η ιστορία της Περγάμου –ή κατά το ορθότερον του Περγάμου–, συνδέεται άρρηκτα και αναπόσπαστα με την ιστορία των Ατταλιδών βασιλέων, οι οποίοι κατόρθωσαν να καταστήσουν το μικρό βασίλειο της Μ. Ασίας κατά την εποχή του ανταγωνισμού των ελληνιστικών βασιλείων μέγιστο και επιφανέστατο κέντρο πνευματικού βίου, Ελληνικού, εφάμιλλο της Αλεξανδρείας της Αιγύπτου και εμβιωτήριο φιλοσόφων, ονομαστών γραμματικών και καλλιτεχνών, πόλη Γραμμάτων, Τεχνών και Επιστημών, δίδοντας και το όνομά της και στο υλικό όργανο, την γραφική ύλη, η οποία αποκλήθηκε Περγαμινή, η οποία μπορεί να μην εφευρέθηκε στην Πέργαμο, έτυχε επεξεργασίας στην πόλη. Η ακμή και το κλέος της Περγάμου, ως πόλεως πνευματικού βίου κατ' εξοχήν, διήρκεσε για αρκετούς αιώνες και μετά το τέλος του βασιλείου των Ατταλιδών, το 133 π.Χ., στους Ρωμαϊκούς Χρόνους, αποκτώντας μάλιστα η πόλη επιφανή θέση και στην Εκκλησιαστική Ιστορία, ως μία των Εκκλησιών της Αποκαλύψεως¹.

1 Το κείμενο αυτό αποτελεί διηρυμένη μορφή της ομοτίτλου ομιλίας μου στην Αίθουσα Τελετών της Εταιρείας Φίλων του Λαού, την Κυριακή 5 Νοεμβρίου 2017 στα πλαίσια της καθιερωμένης ετησίας εκδηλώσεως της Εταιρείας Μεσογειακού Πολιτισμού. Ευχαριστώ θερμώς τον Στέφανο Τσερπάνη, Επίτ. Πρόεδρο της Εταιρείας Μεσογειακού Πολιτισμού για την πρόσκληση και τον

Στη μελέτη αυτή ανιχνεύεται η πολιτιστική πολιτική (Kulturpolitik)² των Ατταλιδών βασιλέων είτε στο επίπεδο χρηματοδότησεως καλλιτεχνικών έργων, γλυπτών, ναών και αναθημάτων είτε στο επίπεδο ενισχύσεως των Γραμμάτων και Τεχνών είτε στην προοπτική ιδρύσεως νέων πόλεων. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται η ίδρυση της πόλεως της Ατταλείας, λιμένος ασφαλούς, στα ΝΑ της Μικράς Ασίας.

Πρόεδρο και τα λοιπά μέλη του Δ.Σ. της Εταιρείας Μεσογειακού Πολιτισμού, που ασμένως αποδέχθησαν το θέμα της ομιλίας μου.

Αποκάλυψις του Ιωάννου Β' 12-17.

² Πβ. Η. – J. Schalles, Untersuchungen zur Kulturpolitik der pergamenischen Herrscher im dritten Jahrhundert vor Christus. Tübingen: Ernst Wasmuth, 1985. Στο έργο αυτό αναλύεται η συνεισφορά των τριών βασιλέων της Περγάμου, Φιλεταίου, Ευμένους Α' και Αττάλου Α' στα έργα που εκόσμισαν την Πέργαμο.